

Energetika

PRAVDA O ČEZU

Zkušenosti hovoří pro spojení distribuce s výrobou

Jan Pravda

Hitem posledních měsíců je otázka, zda spojit distribuci s výrobou neboli integrovat energetiku, či ne. Politici, energetici i spotřebitelé, píšící na toto téma, nešetří pojmy, jako „unbundling, liberalizace trhu, vstup do Evropské unie“. Podívejme se však na věc z finančního hlediska založeného na zkušenostech z dokončených privatizací a vyvraťme mnohé mýty.

■ **Dekáda liberalizujících experimentů s vlastnickým oddělováním výroby a distribuce končí fúzí distribuce a výroby.**

Jako příklad poslouží fúze PowerGen + East Midlands (Británie), Scottish Hydro + Southern Electric (Británie), Endesa + Sivilana (Španělsko). V kontinentální Evropě se do takového experimentu ani nepustily RWE, E.ON, ENEL (Itálie), Electrabel (Belgie). Všude však dochází k účetnímu a právnímu oddělení výroby, přenosu, prodeje a distribuce a je zřejmé, že za takových podmínek je integrace

v Evropské unii vítána. Výsledná portfolia jsou na rozdíl od pouhé výroby vyvážená a investoři mají o jejich akcie zájem.

■ **Zatímco na západě Evropy se privatizovalo vcelku, na východě se dezintegrovalo.**

Zkušenosti z privatizací v Itálii (ENEL) a Španělsku (Iberdrola, Endesa) jsou pozitivní. Tyto společnosti úspěšně čelí konkurenci doma a prosazují se v zahraničí. Východ je naopak varováním. V Polsku je sektor roztržštěn a stát léta sektor dotuje přes přenosovou soustavu, na Slovensku se trh rozprodal, a je jasné, že nebude lehké prodat Slovenské elektrárny. V Gruzii, Moldavsku a na Ukrajině došlo po vůli západu k rozdělení, a soustavy kolabují, protože nemají na výrobu.

■ **Francouzská EdF půjde na trh integrovaná.**

Je nepravděpodobné, že by Francie rozdělila EdF a pozvala „strategické partnery“, aby si rozebrali nejdříve trh EdF a pak za pakatel dokoupili zbylé elekt-

rární. Na to jsou Francouzi příliš pragmatičtí. V nejlepší případě sníží podíl EdF na domácím trhu a emitují EdF na akciovém trhu. S naší energetikou, byť o mnoho menší, lze udělat totéž. Vyřešily by se nekonečné tahanice se „strategickými partnery“, občané by měli do čeho investovat a Česko by konečně mělo důstojnou reprezentaci na kapitálových trzích.

■ **Nejsme ani ekonomická supervelmoc, ani ostrov.** British Energy se před rokem ucházela o koupi jádra ČEZ, dnes však bankrotuje, protože nemá distribuční kapacity a nezvládá fluktuace cen elektřiny. Vláda to řeší dotací přes 30 miliard korun a Evropská unie nic nenamítá. Kdyby Británie nebyla ostrovem, takových skorbankrotů by přibývalo. Kalifornskou krizí vyvolal útlum výroby elektřiny a takové následné zvýšení cen, že distributoři nedokázali zaplatit elektřinu a šli do kytek. Proč by u nás takový experiment měl dopadnout lépe?

■ **Integrace nezavinila neúspěch privatizace a nevrací energetiku o řadu let zpět.**

Zájem investorů o distribuci a výrobu potvrdily jejich nabídky. Na neúspěchu se podílely spolu s nedostatkem času a zkušeností neshody kolem uhlí a jádra. Prodej v celku naopak předjímá chyby Kalifornie, Polska a Británie.

P L A C E N Á I N Z E R C E

poradenská společnost **Kariéra**®

Jsme poradenská společnost založená v roce 1994. Zajišťujeme komplexní služby v personální a vzdělávací oblasti, spolupracujeme s více než 5000 klienty. Patříme k nejvýznamnějším personálním společnostem v ČR. Našimi klienty jsou české i zahraniční firmy a velké nadnárodní korporace.

Výběr pracovníků

výběr pracovníků z DTB
přímý výběr
outsourcing
cílení inzerce-úspora času, bezkonkurenční ceny

Vzdělávání a výcvik pracovníků

odborné kurzy a semináře s certifikací
jazykové kurzy s certifikací
studijní zahraniční a tuzemské pobyty
programy na mír

Poradenství

personální benchmarking
personální audit
psychologická hodnocení
další služby poskytované klientům

Média

internet
Kariéra servis

KARIÉRA s.r.o., Vinohradská 184, 130 52 Praha 3, tel.: 267 133 000-2, fax: 267 132 298-9
recepce@karierasro.cz, www.karierasro.cz

■ **Integrace nezkomplikuje vstup Česka do unie.** V Evropské unii převažují integrované společnosti. Pokud by pokus vytvořit silnou integrovanou společnost operující na otevřeném evropském trhu měl být problém pro unii, je třeba se zabývat, odkud vítr vane. Třeba o to, kteří poslanci jsou ve vedení belgického Electrabelu.

■ **Integrace neznamená monopol, ale vyváženost.** Ze zákona vyplývá právo a povinnost regulátora dohlédnout na to, aby vlastník distribuce umožnil přenos elektřiny prodávané třetí stranou („Third Party Access – TPA“). Vlastnictví drátů bude vždy monopolní a irelevantní a TPA bude zárukou konkurence. Integrace v takovém režimu je pouhým vyvážením rizik spojených s tím, že jak se hranice otevírá, tak se naše „Superenergetička“ stává malou rybou v evropském moři. Pokud regulátor neuhlídá TPA za těchto podmínek, neuhlídá jej nikdy.

■ **Když regulátor uhlídá plyn, uhlídá i elektřinu.** Plynárenství bylo celé letos prodáno horizontálně (elektřina, plyn, voda) i vertikálně (výroba, přenos, obchod, distribuce) integrovanému RWE. Rozdíl mezi elektřinou a plynem je v tom, že 30 procent elektřiny se vyrábí v nezávislých zdrojích a dovozy se blíží

► **Zájem investorů o distribuci a výrobu potvrdily jejich nabídky. Na neúspěchu se podílely spolu s nedostatkem času a zkušeností neshody kolem uhlí a jádra.**

deseti procentům, kdežto zdroj plynu je jeden. To by mělo vést Úřad pro ochranu hospodářské soutěže k větší omezitelnosti v případě plynu a k otázce, proč by v elektřině měl tentýž model vést k monopolu, když u plynu to regulátor uhlídá. Odpověď? Integrace má s monopolem málo společného.

■ **Národ sobě.** Praktické zkušenosti s privatizací a fakta hovoří ve prospěch

spojení distribučních soustav s výrobou. Pokud k takovému spojení nedojde, český národ přijde o jednu z mála příležitostí, jak vytvořit stabilní regionální společnost, která může být jak největším zdrojem příjmů do státní pokladny, tak jeho důstojnou reprezentací na mezinárodních trzích.

JAN PRAVDA, *Pravda Capital*

PLACENÁ INZERCE

BAREVNÝ TISK PRO VŠECHNY barevná tiskárna pro každého

C5000

rychlost tisku barevně až 12 str. A4/min.

rychlost tisku černobíle až 20 str. A4/min.

rozlišení 600 x 1200 dpi

USB 2.0, síťová karta 10/100 TX ethernet

možnost duplexní jednotky a pevného 10 GB disku

OD 30.000,- Kč

10 LET V ČESKÉ A SLOVENSKÉ REPUBLICE

WWW.OKI.CZ

OKI

Cena je v Kč a bez DPH 22%. Výkup použitých obrazových válců a tonerových kazet OKI zajišťují autorizovaní prodejci.

Okí, Network Solutions
for a Global Society